

no od žene in mu je bila hčerka v napotje. Nečloveškega očeta so seveda zaprli.

Očitna božja kazen. Strašna smrt je doletela te dni strojnika Bodi iz Ratoskeresztura, občina pri Budimpešti. V pijanosti je sklenil Bodi s štirimi tovariši, da bo razbil Kristusovo podobo na velikem kamenitem križu. S pomočjo tovarišev je splezal na križ. V tem trenutku se je znamenje podrla in ubilo moža. Bodijeve pomagače so zaprli radi motenja vere.

Posledice svetovne vojne. Društvo narodov je sešelo stroške svetovne vojne. Stala je človeštvo 37 milijonov življenj. Škoda, ki jo je vojna prizadejala državam, znaša 362 milijard in 500 milijonov dolarjev. 37 milijonov življenj se porazdeli tako-le: ubitih je bilo 10.135.444; porodi so zaradi vojne nazadovali za 20.850.000; umrljivost se je radi vojne povečala za 6.015.000. — Društvo narodov je sestavilo to poročilo na podlagi statistike vojskujočih se držav. Enega pa ni nobeden seštel: Koliko je moralna škoda svetovne vojne. Koliko je duhovnost narodov nazadovala. Koliko duš je radi svetovne vojne utrpelo nepopravljivo duhovno škodo?

«Mrtvec» sedel k obedu. 86letnega farmerja Dalzell pri mestu Marengu v Zedinjenih državah Severne Amerike je zadela kap in sicer tako močno, da ni bilo v njem nobenega znaka življenja in ga je zdravnik proglasil za mrtvega. Poklicali so tudi že pogrebника. Ko pa so ga položili s stola na postelj, je eden domačih opazil, da so se mišice na njegovem licu neznatno zganile. Pričeli so na njem uporabljati umetno dihanje in res je pričel tekom pol ure »mrtvec« zopet redno dihati in čez par dni je popolnoma zdrav sedel z domačimi k obedu za mizo.

Najmočnejša žival. Najmočnejša žival na naši ljubi zemlji ni: slon, ne tiger ali lev, ampak pajek. Francoski naravoslovec Karol Lansiaux je imel v Parizu predavanje o svojih opazovanjih na pajkih. V njegovem cvetličnjaku, kjer je bilo veliko muh, je imel tudi pajek svojo mrežo. Mreža je bila pritrjena le na eni strani, njen drugi konec je visel prosto v zraku. Da bi bingljanju mreže odpomogel, je privlekel pajek z lesenega stropa majhno palčico, jo pritržil na spodnji konec mreže in položil še kamenček na palico in na ta način je bila cela mreža trdna in napeta. Kamenček je bil 150-krat težji od pajka, ki je tehtal le pet miligramov. Pajek je potreboval eno uro, predno je spravil kamenček na zaželeno mesto. S tem je dovršil delo, ki se da primerjati z delom moža, ki bi nesel na svojem hrbtu težo 10 tisoč kilogramov.

Blagajnik za steklenim oklepom. — Pred nekaj meseci so napadli banditi Federal-Rezerve-banko v Illinois v Združenih državah Severne Amerike. Prisiljen od revolverjev, je izročil ravnatelj tollovajem vsebino blagajne 6 tisoč dolarjev. Bančni predstojnik je sklenil, da bo zavaroval za bodočnost zavod pred sličnim izropanjem. Mesto omrežja pred blagajno je pustil usta-

viti debelo steklo, ki je neprodirno za revolvervske kroglice. Omenjena varnost na naprava se je izborna obnesla. Pred dnevi so zopet obiskali roparji zgorajno banko. Koj po vstopu so zaukazali, da morajo dvigniti vsi bančni nastavljeni roke kvišku. Vsi so se pokorili povelju. Le blagajnik je sedel mirno za debelim steklom in zvonil na pomoč. Napadalcu so oddali salvo strellov proti drznežu, a kroglice so se odbile ob stekleni steni in banditi so jo morali odkuriti praznih rok.

*

Deseta in zadnja žrtev.

Znano je, da je odkrila pred leti angleška ekspedicija pod vodstvom Carterja z bajnim zlatim in drugim bogastvom opremljeni grob staroegipčanskega faraona Tutankhamona. Tekom par let je zadela vsakega člana od ekspedicije zagonetna smrt. Javno po časopisju se razglasa, da se je Tutankhamnov duh maščeval nad raziskovalci radi motenja posmrtnega miru. V naslednjem hočemo opisati, na kako čuden način je umrl kot zadnji pri ekspediciji udeleženi angleški učenjak Glan Davis.

Od zaroke.

Ko se je vrnil angleški učenjak Glan Davis pozno zvečer iz hiše neveste v svoje samsko stanovanje v Londonu, ter stopil v knjižnico, je zagledal črno obrobjeno pismo, katerega je bil položil njegov sluga Mason v njegovi odsotnosti na pisalno mizo.

Glan Davis je odprl pismo ter čital. Rodbina Bethell mu je sporočila, da je umrl nenadne in zagonetne smrti dedič lorda Westbury in svoječasní tajnik glavnega najditelja Tutankhamnovega groba Howarda Carterja, gospod Rihard Bethell v starosti 46 let. Pri tem sporočilu je vzdihnil Davis prestrašeno: »Že deveti.«

Sluga Mason je uprašal gospodarja: »Ali vam smem častitati, g. Davis, k zaroki?«

»Hvala, Mason. Da, resnično, srčna zahvala za častitko!« In po teh besedah je zaukazal učenjak slugi, naj mu prinese njegovo delovno suknjo. Mason je še pomogel obleči gospodu suknjo. Kljub temu, da se je vrgel učenjak z veliko vnemo na razvozljanje zagonetne staroegipčanske pisave, so mu vedno uhajale misli drugam. Nočejšnji večer, zaroka, imenovanje častnim občanom, ker si je pridobil toliko znanstvenih zaslug pri raziskovanju po Egiptu, vse to mu je brnelo še enkrat po glavi. In potem še pismo, naznanilo smrti tovariša Bethella! Sedaj mu je bilo jasno, zakaj tovariša ni bilo k njegovi zaroki.

Strah.

Naenkrat se je polastil Glana neznošen strah. Na njegovo telo se je spustila nevidna, skrivnostna moč, se mu zarila v žile in mu ohromela mozgane. Učenjak je uporabil uprav železno voljo, da je potlačil te moreče občutke, katerih poprej ni poznal in ki

so se pojavili še le po vrnitvi iz Egipta. Te pojave je pripisoval težavnemu raziskovalnemu delu pri Tutankhamonovi grobnici in poznejšim tolmačenjem klinopisov, katere so bili odkrili v grobu.

Ob priložnosti bom moral uprašati kakega zdravnika, je govoril Glan samemu sebi. Kakor svinec težko pero mu je padlo iz roke. Zdelo se mu je, kakor bi ga napadala skrivnostna moč iz oči hrošča govnača, ki je bil kot obtežilnik na svežnju papirjev.

Hrošč govnač.

Glan je skušal zapreti oči, a neka sila je vlekla njegove prste k modremu, kakor pest debelemu ametistu (dragocena vrsta kamenja), iz katerega je bil izklesan hrošč. Dvignil je obtežilnik in ga podržal, kakor že bogznaj kolikokrat, pred oči. Kako mrzel je bil tokrat liki steklo čisti hrošč. Sveti hrošč govnač Egiptčanov, v katerem so ti častili nekoč boga solnca, ki vali pred seboj solnčno oblo kakor ta hrošč v kroglo izleženo jajce.

Kako umetniško je bila ta žuželka izdelana! Mojsrska roka je obrusila modri kamen, mu ustavila oči, ki so se svetlikale ob svitu luči tako potuhnjeno.

Učenjak je otipal z roko kamenitega hrošča po trebuhu, kjer je imel prav neznatne udolbine in razpoke. Kaj neki bi te udolbine pomenile, ker sicer je bil hrošč čisto gladek? Glan je vzel povečalno steklo, je podržal hrošča pod svetlobo, pri pogledu skozi povečalnik ga je pretresla groza. Udolbine, razpoke, vse to je bil napis — so bile črke — v staroegipčanskem klinopisu.

In učenjak je čital: »Čuvam srce kralja. Vsakemu prinesem strupeno smrt!«

Med pritajenim krikom se je zgrudil Glan Davis na tla.

Po odkritju skrivnostnega napisa.

Ko je spravil sluga Mason svojega gospoda zopet k zavesti, je že bil bel dan. Glan je ležal na postelji ter strmел v strop. Prve besede, katere je spregovoril napram slugi, je bila želja, da bi rad videl More Mitchella.

Pozvani je prišel kmalu k Glanovi postelji in učenjak ga je uprašal: »Kaj ti je znano, More, o skrivnostnih strupih, njihovi starosti in učinkovitosti?«

More Mitchell je zmajal z glavo in odgovoril: »Glan, ni mi znano tozadevno mnogo, čeravno sem kot kemik strokovnjak na polju strupov. So strupi, ki učinkujejo v tako malenkostni količini, kakor je en milijonstel grama še celo po več tisoč letih zunaj na koži, ne da bi prodrli naravnost v krvni obtok.«

»Smrtonosno?«

»Na vsak način smrtno! Strup prodre skozi najmanjše luknjice človeškega telesa in se zasedra v možganih.«

»Hvala ti lepa, More.«

»Vendar, kaj naj to uprašanje pomeni?«

»Meni je sedaj znano, da moram umreti, More. Ti vendar poznaš mojega staroegipčanskega hrošča. Vzel sem ga iz srca faraona Tutankhamona, kjer

je bil zavrt v poveze za mumije. Sijajno umetniško delo, katerega je občudovalo vseh deset raziskovalcev. Hrošč je romal iz roke v roko, lord Carnervon ga je podaril meni v spomin. Ti znaš, lord Carnervon je umrl prvi od nas. Včeraj je preminul naenkrat Richard Bethell. On je bil deveta žrtev Tutankhamona. To noč sem razkril jaz skrivnost hrošča govnujača. Hrošč je zastrupljen in je nam vsem prinesel smrt! Jaz sem zadnji. Gotovo sem držal kamen stokrat v rokah!»

Ko je odšel More Mitchell ves galjen, se je dvignil Glan s postelje. Napisal je dolgo pismo svoji nevesti, potem je vzel srčni pečatnik (hrošča) mrtvega faraona in se je podal počasi v londonsko lukso. Najel je čolnarja, ki ga je peljal ven na odprto morje.

Počasi je odprl Glan pest in je spustil kamenitega hrošča globoko v morje. Nato je okrenil čolnar čoln.

Štiri tedne za tem so poročali londonski časopisi, da je umrl nagle in zagonetne smrti učenjak Glan Davis, soraziskovalec Carterovih izkopavanj v Egiptu in zadnji od odkriteljev Tutankhamonovega groba, ki je prečital in obelodanil vse v faraonovi grobnici najdene klinopise.

*

Odkrito mesto zlata.

Dva državna inženjerja južnoameriške republike Kolumbija sta odkrila po 350 letih pravljeno mesto Toro Viejo. Mesto je bilo ustanovljeno od španskega raziskovalca in iskalca zakladov Franca Larrage junija 1573. Omenjeni je delal po naročilu podkranja kolonije Nova Granada. Ta obširna pokrajina je obsegala današnje republike: Kolumbija, Venezuela, Panama in Ekvador. V Toro Viejo so odkrili velike množine zlata, katere so spravljali po Magdalenski reki v Karibiško morje. Od tamkaj so prepeljavale španske jadrnice dragoceni tovor preko Oceana v Španijo.

Pred prihodom Špancev v južno Ameriko je posedalo zlata polja v Toro Viejo indijansko pleme. Leta in leta so kljubovali belokožni iskalci zlata nevarnostim džungle in so odbijali napade Indijancev. Slednjič so vendar le izvojevale zastrupljene pušice Indijancev zmago, leta 1587 so morali Španci ustaviti pridobivanje zlata. Tudi po odhodu Špancev Indijanci niso več stopili na zemljo, na kateri so živeli beli zlodeji. Tekom stoletij je prerastel gozd stare ceste ter poslonia.

Inženjerja, ki sta odkrila nekdanjo naselbino iskalcev zlata, sta jo izsledila na podlagi starega španskega zemljevida in zadela najprej v sedanji džungli na predmete kakor na: kano ne in sulice, oklepe, krogle, žreblje in kuhinjsko opremo. Ojunačena po teh najdbah sta nadaljevala kopanja v globočino in naletela na indijansko orodje iz kamna. Kopala sta še dalje in odkrila naplavljenno zlato v celih kepah, dragoceno kovino platin in petrolejske vrelce.

*

Iz ljubosumnosti ...

V Jeffersonville v Ameriki so odkrili pred kratkem čisto slučajno skrivnostno zastrupljevalko, ki je razumela žrtvam pomagati na drugi svet s smrtonosnimi strupi in to na nečuten način.

V zgoraj omenjenem mestu je obolelo v zadnjih mesecih več mladih žensk na znakih zastrupljenja. Dve od teh sta umrli. Prvotno so bili vsi prepričani, da je šlo v teh slučajih za hudo črevesno prehlajenje. Obolele deklice niso posedale sovražnikov, in niti starši in niti zdravniki niso imeli najmanjšega povoda za sum na zločin. Nekatere od bolnic so si pa zopet opomogle in vse je bilo v redu.

Po preteku par tednov se je pojavila ravno ista bolezen in sicer deloma pri prejšnjih, deloma pri novih žrtvah. Zdravnik, ki je zdravil več od teh bolnic, je postal pozoren in je preiskal njih hrano in posebno še sadje. Seve ni zadel na nobeden vzrok ponovitve težke črevesne bolezni.

Ko je ponovno ena od obolelih umrla, so našli v njenem telesu strihnin in še preostanke raznih drugih strupov.

Zdravniki in policija so stali pred zagonetko. Kar so imeli poprej le za črevesno bolezen, se je prikazalo pri raztelesenju umrle v čisto drugi skrivnostni luči.

Odkod je bil strup in na kak način so ga zavžile deklice? Ti dve vprašanji sta tvorili veliko skrivnost.

Zločinsko zadevo je razvoziljal samo le slučaj:

Ena od obolelih je pisala pismo, je omočila znamko, a jo pustila nepriplepljeno na mizi, ker so jo zagrabili neznosni krči. Ko so prišli drugi par ur za tem v sobo deklice, so našli na mizi več mrtvih muh, druge so se še držale poginjene napol mokre znamke. Pričela je preiskava in kemik je ugotovil, da je bila znamka prepojena z najhujšimi strupi.

Ko so poizvedovali po izvoru znamke, so dognali, da je bila iz rok mlade kemičarke Leonije Shoenan, ki je bila prijateljica vseh obolelih deklic in jim je večkrat ponudila znamke. Policija je ugotovila, da je zločinka imela navado, da je vsiljevala znamke in ni jemala v največ slučajih niti denarja za nje.

Hišna preiskava pri osumljeni je razkrila, da je imela kemičarka vse mogoče strupe, katere je uporabljala za izdelavo lepila.

Oblast je bila skraja prepričana, da je ujela zastrupljevalko iz peklenške naslade, ki je morila, ker jej je bil zločin strast in zadoščenje. Ta razlaga zločinov se je izkazala po nadaljni preiskavi kot neresnična, ker se je hotela kemičarka iznebiti le onih prijateljic, ki so jej bile v napotju na ta ali oni način pri njenih ljubezenskih zvezah. V teh slučajih je šlo za maščevanja iz ljubosumnosti.

Prepozna priznanja.

Je že stara in obče znana resnica, da je nepriznana nadarjenost posebno

Samo 43 Din

pristna švicarska anker remontoar nikel ura!

Samo 45 Din

fin in dobro iduća budilka!

Samo 130 Din

krasna kuhinjska stenska ura

1004/9 Razpošilja

Trgovski dom Stermecki
Celje št. 24.

Kar ne ugaia, se zamenja ali pa povrne denar. Pišite tako po novi, veliki, ilustrirani cenik z več tisoči slikami, katerega dobite zastoj!

poglavje razvoja zgodovine človeštva. V vseh deželah in v vseh časih naletimo na izreke, ki se glasijo: »Nikdo ne velja za preroka v svoji lastni domovini.« Resnica teh pregovorov se je do slej najbolj izkazala na polju tehnike in sicer ravnatom, kjer je šlo za iznajdbo vsakdanjega, praktičnega predmeta.

Eden najbolj imenitih izumiteljev, katerega si lasti Dunaj, je gotovo gozdarski pomočnik Josip Ressel, s katerega imenom bo ostal vedno v zvezi izum ladijskega vijaka. Skozi dobo 15 let, od 1812 do 1827, se je ukvarjal Josip Ressel v prostih urah z mislijo, da bi spravil ladjo v premikanje s pomočjo vijaka. Leta 1829 se mu je posrečilo, da je opremil čoln »Civetta« s šestkonjskim parnim strojem, ki je dosegel na morju 6 milj hitrosti na uro. Ressel je umrl leta 1857. Leta 1863 so mu postavili pred dunajsko tehnično visoko šolo spomenik iz bronu.

Krojač iz avstrijskega mesta Kufstein Josip Madersperger je napravil leta 1815 prvi šivalni stroj. Prejel je šestletno dovoljenje za izrabo svoje iznajdbe. Ker pa se mu ni posrečilo, da bi bil plačal vse tedaj predpisane takse, je ugasnilo državno dovoljenje že po treh letih. Ko bi bil tedaj kedo podprl z denarjem to velevažno iznajdbo, bi bil prišel ženski spol tri desetletja poprej do blagoslova šivalnega stroja. Še le 30 let za tem, ko so Maderspergerja razvpili za prismojenca, je pridobil Anglež Elis Howe za malenkost Maderspergerjevo iznajdbo ter nje patent. Izumitelj Madersperger je bil med tem tako obubožal, da je umrl v starosti 83 let v sirotišnici. Pred kratkem so mu postavili spomenik v Kufsteinu.

Peter Mitterhofer iz okolice tiroskega mesta Meran je izumil že l. 1866 pisalni stroj. Ta model, ki je sedaj v tehničnem muzeju na Dunaju, je videl slučajno ameriški mehanik K. Glidden. Po vrnitvi v Ameriko je stopil glede izrabe izuma pisalnega stroja v stik s tvornicami za orožje: Remington, Yost in s tiskarnarjem Sholesom in leta 1873 so priromali prvi pisalni stroji na trg.

Dunajski mehanik Slegfried Markus se je pokazal leta 1876 prvič na